

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar No : 2021/110
Karar Tarihi : 28/05/2021

YÜKSEK FEN KURULU KARARI

I - KONU

... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... *Yapım İşi*" nde, kazıdan çıkan malzeme ve nitelikli malzeme ile geri dolgu yapılması bedelinin sözleşme bedeline dahil olup olmadığı hususunda yüklenici ile idare arasında olduğu belirtilen anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının konuya ilişkin görüş ve talepleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüş ve talebi;

Yağmur suyu uygulama projesi pıssu ve yağmur suyu hatları boru hendek tip kesitinde hendek tabanının kum dolgu, boru tabanından boru üst kotunun 20 cm yüksekliğe kadar kum çakıl dolgu, kalan kısmın da kazıdan çıkan malzeme ile geri dolgu yapılacağına gösterildiği, tekliflerini uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak verdikleri,

İdarece, Özel Teknik Şartnamenin 7.1.1 maddesinin son paragrafında yer alan "*Hafriyat sonucu çıkan malzemenin geri dolgu işlerinde kullanılabilirliği Yapı Denetim görevlisinin vereceği karar ile belirlenecektir*" açıklamasına göre, kazıdan çıkan malzeme ile geri dolgu yapılmadığı, nitelikli dolgu malzemesi kullanıldığı,

Sözleşmenin 8.2.1 maddesinde, ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralamasına göre uygulama projelerinin teknik şartnameden öncelikli olduğu,

Uygulama projesinde gösterilen kazıdan çıkan malzemeyle geri dolgu yapılması yerine nitelikli dolgu malzemesi kullanılması durumunda, Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİĞŞ)'nin "*Projelerin uygulanması*" başlıklı 12.4. maddesine göre idarece, uygulama projesinden farklı bir imalat yapılması durumunda geri dolgu imalatında kullanılan malzeme ve nakliyesi ile kazıdan çıkan malzemenin işyerinden nakli bedelinin ödenmesi,

Yönündedir.

İdaresinin konuya ilişkin görüşü;

İşin anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olduğu, mahal listesinde "*15.125.1004: Çakıl temin edilerek, makine ile serme, sulama ve sıkıştırma yapılması*" imalatının yer aldığı,

İdari şartnamenin 12 nci maddesi gereği, yüklenicinin işyeri ve çevresini gezdiği, teklifini buna göre hazırladığı, zemin etüt raporu ve işin yapılacağı yeri ve çevresini incelemesi ile Özel Teknik Şartnamenin 7.1.1 maddesi düzenlemesi ile YİĞŞ'nin "*İşlerin Denetimi*" başlıklı 14.3 maddesi gereği kazıdan çıkan malzemenin geri dolguda kullanılıp kullanılmayacağını yüklenicinin bilmesi gerektiği,

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar No : 2021/110
Karar Tarihi : 28/05/2021

Yüklenicinin, üstlenmiş olduğu işi fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapmakla yükümlü olduğu, pissu ve yağmur suyu hatlarındaki dolgularının nitelik ve sıkışma bakımından uygun olmaması halinde, yolun trafiğe açılmasıyla yol sathında oluşabilecek oturmaların önüne geçmek için, yapı denetim görevlisinin onay verdiği malzeme ile dolgunun yapılması gerektiği,

Dolayısıyla pissu ve yağmur suyu hatlarındaki kazıdan çıkan malzemenin uygun olmaması durumunda, dışarıdan getirilen geri dolgu malzemesinin sözleşme bedeline dahil olduğu,

Yönündedir.

Tarafların görüşleri bu şekilde belirtildikten sonra, konunun inceleme ve değerlendirmesine geçilmiştir.

İdaresi yazısı ve ekinde gönderilen ihale CD'si incelendiğinde

*“Yağmursuyu ve pissu hatları birleşik hendek tip kesiti”*nde;

Boru altına 0,20 mt kum dolgu ile yataklama yapılması, boru üstüne 0,20 mt kum çakıl dolgu ile gömlekleme yapılması ve geri dolgu yapılması,

*“Pissu ve Yağmursuyu hatları boru hendek tip kesiti”*nde;

Boru altına 0,20 mt kum dolgu ile yataklama yapılması, boru üstüne 0,20 mt kum çakıl dolgu ile gömlekleme yapılması ve geri dolgu yapılması,

Ayrıca, *“Altyapılar”* mahal listesinin *“Yağmursuyu imalatları”*, *“Atıksuyu imalatları”* ve *“İçmesuyu imalatları”* bölümlerinde;

15.125.1004: Çakıl temin edilerek, makine ile serme, sulama ve sıkıştırma yapılması,

43.610.1081: Tuvenan kum - Çakıl'ın (08.008/İB) el ile (tokmaklanarak) sıkıştırılarak hendek ve temel taban ıslahı, boru tabanı yataklanması, borunun gömleklemesi, hendek ve temel dolgusu yapılması,”

İşe ait Özel Teknik şartnamenin 7 nci maddesinde;

...

- Sanat yapısı imalatlarında ve sonrasında yapılacak geri dolgularda, projede belirtilen şekilde seçilmiş malzeme kullanılacaktır. Hafriyat sonucu çıkan malzemenin geri dolgu işlerinde kullanılabilirliği Yapı Denetim görevlisinin vereceği karar ile belirlenecektir.

...

7.2.49 - 43.610.1081 Tuvenan kum-çakılın el ile (tokmaklanarak) sıkıştırılarak hendek ve temel taban ıslahı, boru tabanı yataklanması ve boru gömleklemesinin yapılması

...

Boru hendek veya temel tabanın tesviyesi tamamlanıp tabandaki suyun kurutulmasından sonra 08.008/İB Poz nolu birim fiyat tarifindeki esaslar ve şartlar dahilinde

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar No : 2021/110
Karar Tarihi : 28/05/2021

hazırlanmış veya aynı evsafa piyasadan satın alınarak hendek kenarına getirilmiş, tuvenan kum-çakılın, hendek kenarından makina ile alınarak hendek ve temel tabanına atılması, 20 cm'lik tabakalar halinde el ile serilmesi, ve sulanarak tokmakla sıkıştırılması için gerekli her türlü işçilik, malzeme ve zayıtı, makina, alet ve edevat giderleri ile iş yerindeki yatay ve düşey taşıma, yüklenici karı ve genel giderleri dahil, (Yalnız, tuvenan-kum çakılın ocaktan hendek kenarına kadar taşınması ve figüre bedeli hariç) 1.000 m3 tuvenan kum-çakıl ile tatbikat projesinde belirtilen şartlarda ve esaslarda hendek ve temel taban ıslahı, boru tabanı yataklanması, borunun gömlekleenmesi ile hendek ve temel dolgusunun yapılmasının; 1 m3 fiyatı:

ÖLÇÜ:

...

2) *Boru gömlekleenmesi ve yataklanmasında: Hendek ve temel dolgularında projesindeki tip kesitte belirtilen hendek genişliği ve dolgu yüksekliği ile yataklama ve gömlekleme yapılan hendek boyunun çarpımından, dolgu kesiti içinde kalan boru ve beton dış hacimlerinin minha edilmesi ile elde edilen metreküp cinsinden miktarıdır.*

... ”

Tariflerinin yer aldığı görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin; “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1.Bu sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen (.... TL) toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.”

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır.” hükümleri,

“Sözleşmenin ekleri” başlıklı 8 inci maddesinde;

“8.1.Sözleşme, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütündür, idareyi ve Yükleniciyi bağlar. Ancak, Sözleşme hükümleri ile ihale dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde, ihale dokümanında yer alan hükümler esas alınır. ...”

8.2.İhale dokümanını oluşturan belgeler

8.2.1.İhale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir.

1-Yapım İşleri Genel şartnamesi,

2-İdari Şartname,

3-Sözleşme tasarısı,

4-Uygulama projesi,

5-Mahal listesi,

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar No : 2021/110
Karar Tarihi : 28/05/2021

6-Özel teknik şartname,
7-Genel teknik şartname,
8-Açıklamalar (varsa),
9-Diğer ekler.” ,

İşe ait Sözleşme eki YİĞŞ'nin “*Projelerin uygulanması*” başlıklı 12 nci maddesinde;
“(1) *Sözleşme konusu işler, idare tarafından yükleniciye verilen veya yüklenici tarafından hazırlanıp idarece onaylanan uygulama projelerine uygun olarak yapılır.*” ,

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere; anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen bu işte, yüklenicinin teklifini ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için verdiği, bunun temini için de idareler tarafından ihale dokümanlarının ve bu dokümanlar arasında yer alan uygulama projeleri ile bunlara dayalı olan mahal listelerinin, varsa teknik şartnamenin eksiksiz bir şekilde ve birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanmasının mevzuat gereği olduğu,

Mahal listelerinin ihaleye esas uygulama projelerine dayalı olarak hazırlanması ve proje ile çelişkili olmamasının gerektiği, uygulama projelerinde gösterilemeyen imalatların mahal listesi ile açıklanabileceği,

Sözleşmenin “*Sözleşmenin ekleri*” başlıklı 8 inci maddesi gereği ihale dokümanlarının bir bütün olduğu, idare ve yükleniciyi bağladığı

Ayrıca, anahtar teslimi götürü bedel işlerde, uygulamada uyulması gereken teknik konularda, ilgili birim fiyat tariflerine atıfta bulunulmasının yerinde olmadığı, bu hususların idaresi tarafından düzenlenecek ve ihale dokümanları arasına konulacak teknik şartnamelerde belirtilmesinin mevzuatının gereği olduğu,

Hususları açıktır.

Bu hüküm ve tespitler birlikte göz önüne alındığında;

Anahtar teslimi götürü bedel işlerde, isteklilerin teklifini sözleşmenin “*Sözleşmenin türü ve bedeli*” başlıklı 6 ncı maddesine göre uygulama projesi ve mahal listesine dayalı olarak verdikleri, sözleşmenin “*Sözleşmenin ekleri*” başlıklı 8 inci maddesi gereği ihale dokümanlarının bir bütün olduğu, idare ve yükleniciyi bağladığı hususları birlikte dikkate alındığında, uygulama projesinde yer alan yağmur suyu ve pis su hatları hendek tip kesitlerinde gösterildiği şekilde imalatların uygulama projesine ve mahal listesine göre fen ve sanat kurallarına uygun olarak tamamlanmasının esas olduğu, dolayısıyla yağmursuyu ve pissu hatlarının kazıdan çıkan malzeme ile geri dolgu yapılması ve kazıdan çıkan malzemenin fen ve sanat kurallarına göre geri dolguya uygun vasıfta olmadığı tespit edilmesi halinde nitelikli malzeme ile geri dolgusu yapılmasının da sözleşme bedeline dahil olduğu değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “...
Yapım İşi”nde;

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar No : 2021/110
Karar Tarihi : 28/05/2021

Yağmursuyu ve pissu hatlarının kazıdan çıkan malzeme ile geri dolgu yapılması ve kazıdan çıkan malzemenin fen ve sanat kurallarına göre geri dolguya uygun vasıfta olmadığına tespit edilmesi halinde nitelikli malzeme ile geri dolgusu yapılmasının da sözleşme bedeline dahil olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 28/05/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların oy birliği ile karar verilmiştir.